

Stor arbetslättnad i trivsamt arbetsmiljö

Arbetsplats:	Björn Jägers, Leknäs, By kyrkby
Kontaktperson:	Björn och Ann-Sofi Jäger, tel 0226-730 62
Arbetslivsfondens handläggare:	Anita Israelsson, Dalarna
Skribent:	Solveig Sjöberg
Sammanfattning:	Björn Jägers, By kyrkby, driver lantbruk och har genom en ny teknik, samt om- och tillbyggnad av ladugården ökat djurbeståndet och effektiviserat produktionen. Man har också fått en bättre arbetsmiljö med mindre skaderelaterade moment.

Bakgrund

Byggherre Björn Jäger, driver ett lantbruk i Leknäs, tillsammans med sin fru. Lantbruket bestod, när ansökan gjordes till Arbetslivsfonden, av 37 mjölkkor med rekrytering.

Därutöver bedrevs spannmålsodling på ca 60 hektar. Björn Jäger arbetade dessutom ca 500 timmar per år i skogen (95 ha) med sin taktorburna processor.

Antal verksamma förutom Björn och hans fru, var Björns fader samt ytterligare en anställd.

Den anställde uppbar lön enligt avtal, medan familjemedlemmarna tar ut lön efter behov.

Den anställde har dagtid. De övriga har ständig jour.

Företaget är kopplat till Företagshälsan.

Korna var uppstallade i s.k. kortbås och mjölkkningsanläggningen var av konventionell rörmjölkningstyp.

Detta var mycket fysiskt påfrestande för axlar och rygg genom att mjölkkningsutrustningen bars mellan djuren och lyftes för att anslutas till rörledningarna.

Knän och ben blev också utsatta för påfrestningar.

Utfodringsarbetet var mycket tungt och manuellt. Det handlade om att ca 1000 kg ensilagefoder, som krävde flera arbetsmoment, skulle utportioneras varje dag.

Dessutom tillkom 500 kg kross, koncentrat och melass.

Hustrun Ann-Sofi, hade en godkänd arbetsskada (allergiska besvär) och Björn Jäger själv hade tilltagande problem med axlar/nacke samt även knän.

Mål

Målet var att genom investeringar, bl.a genom en helt ny organisation och införande av modern teknik, förbättra och satsa på en bra arbetsmiljö.

Till målet hörde också att utöka djurbeståndet till 66 mjölkkor.

Byggherren ville göra en ombyggnad och utöka mjölkproduktionen för att skapa förutsättningar för en fortsatt mjölkproduktion på gården.

Investeringarna räknades totalt uppgå till 2 300 000 kronor. Arbetslivsfonden gav företaget stöd i form av bidrag med 162 000 kronor.

Genomförande

Från att ha haft korna i kortbås gick man över till lösdrift med djupströbädd och skrapad gång framför foderbordet. Den befintliga logen byggdes om till ligghall för korna.

Den äldsta stalden gjordes om till mjölkningsavdelning med kolyft. Golvet bilades upp och grävdes ur för att kunna sänka det nya golvet och få en tillräcklig invändig takhöjd.

Detta för att med kolyften göra det möjligt, att kunna variera arbetshöjden och få mindre belastning på ryggar.

En del av stallet byggdes om till kalvavdelning med plats för kalvningsboxar, kalvboxar, storbox för småkalvar och storbox för ungdjur 3-6 mån.

Man utökade lagringsvolymen för gödsel, ny utgödsling samt lager för ensilage.

Datautfodringssystem installerades där utfodring av grovfoder sker med rundbalsensilage. Hö ges endast till småkalvar.

Kraftfoder ges via kraftfoderautomater. Alla kor har ett halsband med givare som ger signaler för hur stor mängd foder de ska ha.

Brandsektionering i bjälklag och med brandvägg på skullen kompletterade brandskyddet. Djuren går efter arbetsplatsprogrammet lösa vilket gör det lätt att rädda dem vid brand.

Ny ventilation installerades i kalvavdelningen.

Resultat

Idag kan Björn Jägers betraktas som ett företag med framtid. Förändringsprogrammet har varit mycket lyckat och stor arbetslättning i trivsamt miljö har erhållits.

Man har vid ett platsbesök i slutet av 1994 ökat djurbeståndet till 90 kor, och har dessutom ett 10-tal kalvar.

Vid mjölkning 3 ggr/dag, delas korna upp i grupper. Den första gruppen tas in i samlingsfällan och in i kolyften via rampen i ligghallen. Kolyften består av två hissar och tar totalt 12 kor per gång.

De andra stängs in på ströbädden. Skrapgången skrapas och nytt foder läggs ut på foderbordet.

Mjölkningen påbörjas och när första gruppen av djur är mjölkade, släpps de ut via rampen på utsidan till foderbordet. Därefter mjölkas nästa grupp. Kolyften gör det möjligt att variera arbetshöjden och på det viset få en förbättrad arbetsmiljö.

Ingen gruppering av mjölkorna efter produktion i ligghallen. Alla kor går i grupp.

Ströbädden till korna strös med storbalar av långhalm. Man strör med 600 kg halm per dag. Halmen lagras på skullen över stallet. Djupströbädden körs ut tre gånger om året.

Mjölkproduktionen har efter förändringen ökat med 10 %. Mindre lyft, omväxling av arbetet gör att den anställde klarar av alla arbetsmoment ensam och under kortare tid än före projektet.

Värdering

Vid arbetsplatsbesöket berättar Björn att han är nöjd med den satsning som är gjord.

I och med det nya systemet klarar en man av mjölkningen ensam.

Ann-Sofi har därför helt slutat arbeta i ladugården och tar istället hand om företagets pappersarbete. Hon minskar på det viset också sina allergiska besvär.

Arbetsmiljön har blivit mycket bättre för både människor och djur. De är glada över stödet från Arbetslivsfonden, vilken var mycket positiv till förändringsprojektet.